

STAP 5: Er was eens ...

Doel

We proberen als groep helder te krijgen wat ons verhaal is. Wat is het probleem, wie/wat is de oorzaak/gevolg, wie is verantwoordelijk, wie kan/moet iets veranderen? En hoe gaan we dat doen?

We gaan op zoek naar de zwakke plekken in ons betoog en proberen kritiek en andere 'verhalen' te slim af te zijn.

Dit is het punt waarop de strategie helder wordt. Tactiek komt later aan bod.

Werkvorm

Elke goede actie en campagne heeft een duidelijk verhaal. Een verhaal dat helder is, dat mensen begrijpen en dat mensen overtuigt van jouw analyse en aanpak. Maar eerst en vooral willen we dat iedereen in de groep het verhaal helder heeft en het zelf snapt/gelooft. Daar hebben we nu naartoe gewerkt. We maakten daarom een grondige analyse van het probleem, bedachten oplossingen, bespraken wie er allemaal betrokken is en wie er een rol te spelen heeft.

Het leukst is om dat verhaal, het 'narratief', echt als een verhaal uit te schrijven. Bespreek met de groep het plot en de personages van jullie verhaal (zie afbeelding).

Alvorens je verhaal af te kloppen en in een beeld te gieten, moeten we onszelf en ons verhaal in vraag stellen. We proberen ons te verplaatsen in de hoofden van de mensen die ons verhaal niet geloven of onderuit willen halen. Een aantal vragen die we onszelf moeten stellen:

- Wat is het verhaal dat algemeen door de publieke opinie gevolgd wordt?
- Wat is het verhaal dat door de tegenstanders van ons verhaal verteld wordt?
- Zijn er mensen of groepen die we met ons verhaal vergeten of onbedoeld in diskrediet brengen?
- Welke argumenten tegen ons verhaal kunnen we zelf nog bedenken?
- ...

Om dit leuker en levendiger te maken kunnen we ervoor kiezen om deze oefening te doen in **debatvorm**:¹

1. Vraag aan de groep om samen heel kort door de bocht 'ons verhaal' (narratief) en 'het tegenverhaal' (*counter-narrative*) te omschrijven. Noteer dat zichtbaar op een bord of flappen. Deze verhalen moeten in enkele zinnen te vatten zijn.

¹ Vrij naar de werkvorm 'Electioneering' uit Brander, P. & Council of Europe. (2002). *Compass: A Manual on Human Rights Education with Young People*. Council of Europe.

2. Verdeel de groep in twee. Dat kan je doen door een speels indelingsmethodiekje, maar zorg ervoor dat er in beide groepen zowel jongeren zitten die graag spreken als jongeren die minder snel het woord nemen. Eén groep zal het narratief en de andere zal de contranarratief verdedigen. Jij neemt als facilitator verslag van de argumenten en de reacties vanuit de groep.

Licht het verloop van de oefening toe: de verschillende rondes en wie er wanneer mag spreken.

3. Elke groep wijst een woordvoerder aan, die elk één minuut krijgt om hun standpunt, hun verhaal, zo overtuigend mogelijk te brengen. De andere leden van de groep mogen op dat moment nog niets toevoegen of weerleggen.
4. Nu elke groep het verhaal van de ander nog eens heeft gehoord, trekken ze zich terug om 10 minuten te overleggen, argumenten vóór hun verhaal en argumenten tégen het andere verhaal te bedenken. Geef hen pen en papier en zeg dat ze kort hun argumenten mogen noteren en deze tijdens de volgende ronde gebruiken als geheugensteuntje.

De groep mag eventueel een nieuwe woordvoerder aanduiden.

5. Elke groep krijgt 3 minuten om hun zaak te bepleiten. De facilitator noteert. Ook de andere groepsleden mogen noteren als ze dat willen. Ook tijdens deze ronde mogen alleen de woordvoerders spreken. Het is wél de bedoeling dat ze argumenten van de voltallige groep voordragen.
6. De groepen krijgen een laatste keer 5 minuten om te overleggen en hun verhaal aan te scherpen. De groep mag – maar moet niet – een nieuwe woordvoerder kiezen.
7. De woordvoerders mogen nog een laatste keer hun zaak bepleiten, het verhaal van de ander onderuit proberen te halen en ronden af met de samenvatting van hun verhaal.
8. Breng de groep opnieuw samen. Vraag hoe het voor hen was. Leuk? Moeilijk? Verwarrend? Wat blijft hen bij? Bevraag zeker ook de stillere jongeren. Het is niet omdat ze niets zeggen dat ze niets te zeggen hebben.
9. De facilitator lijst nog eens even de (tegen)argumenten op die tot op het einde stand hebben gehouden.

Aandachtspunt

Misschien zijn er wel jongeren die na deze oefening niet meer zo overtuigd zijn van ‘ons verhaal’? Als de eerste fases, de probleemanalyse, grondig gebeurd is zal dat niet snel gebeuren. Maar je weet nooit, zeker bij jongeren die er niet van het hele begin bij waren. Maak dat bespreekbaar! Het is een goed moment om nog eens snel het hele traject en de keuzes die zijn gemaakt, te overlopen.

En... actie!

Nu jullie zicht hebben op welk verhaal de ‘tegenstander’ aan het grote publiek zou presenteren en wat de argumenten zouden zijn, kan je je eigen verhaal aanpassen en versterken. Als dat gedaan is, maak je met de groep een visuele voorstelling van je verhaal. Dat kan zijn in de vorm van een filmposter, een striptekening, een klein toneeltje of een heuse *movie trailer* ...

Het zorgt voor een leuke en heldere presentatie van jullie verhaal. Het zal bovendien helpen om je boodschap over te brengen bij eventuele partners of om te gebruiken als basis voor een actie of campagne.